

Додаток 1 до наказу
МНУ імені В.О.Сухомлинського
від 22.01.2019 № 34

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ МНУ імені В.О.Сухомлинського
від 22.01.2019 № 34

ІНСТРУКЦІЯ № 1 **про загальні заходи пожежної безпеки в приміщеннях** **та на території МНУ імені В.О. Сухомлинського**

1. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція містить основні положення протипожежних вимог, які обов'язкові для виконання та дотримання всіма працівниками МНУ імені В.О.Сухомлинського (далі – університет).

1.2. Усі працівники при прийомі на роботу проходять вступний протипожежний інструктаж в службі охорони праці університету. Вступний інструктаж реєструється в спеціальному журналі. Всі інші інструктажі проводяться безпосередньо на робочому місці.

1.3. Посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично 1 раз на 3 роки проходять навчання й перевірку знань з питань пожежної безпеки.

1.4. Усі працівники університету зобов'язані:

- виконувати правила пожежної безпеки;
- знати та вміти користуватись первинними засобами пожежогасіння та протипожежним інвентарем;
- повідомляти у найближчу пожежну частину про виникнення пожежі за номером 101;
- вживати заходів до ліквідації пожежі, рятування людей та майна;
- палити тільки в спеціально відведених для цього місцях, які обладнані табличкою або написом «Місце для паління» та урною з негорючого матеріалу.

1.5. До осіб, винних у порушенні або невиконанні положень цієї Інструкції, застосовуються методи адміністративного стягнення відповідно до адміністративного законодавства України.

2. Вимоги пожежної безпеки до території, будівель, приміщень, споруд

2.1. Утримання території

2.1.1. Територія університету повинна постійно утримуватися в чистоті та систематично очищатися від сміття, відходів виробництва, опалого листя, котрі необхідно регулярно вивозити в спеціально відведене місце .

2.1.2. На території університету забороняється влаштовувати звалища горючих відходів.

2.1.3. Дороги, проїзди, проходи до будівель, споруд, пожежних вододжерел, зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, пожежного інвентарю

та запасні виходи з приміщень повинні бути завжди вільними, взимку очищатися від снігу.

2.1.4. Територія університету повинна мати зовнішнє освітлення.

2.1.5. Розводити багаття, спалювати відходи, тару на відстані менше 15 метрів від будівель та споруд, а також у межах, установлених будівельними нормами протипожежних розривів, не дозволяється.

2.1.6. Паління на території університету дозволяється в спеціально відведених для цього місцях, виділених знаком та надписом і встановленою урною або попільницею з негорючих матеріалів.

2.1.7. Постійно слідкувати за станом колодязів, каналів для талих та дощових вод, очищувати їх від бруду, сміття з метою вільного проїзду чи проходу.

2.2. Утримання будівель, приміщень та споруд, евакуаційних шляхів та виходів

2.2.1. Усі будівлі, приміщення і споруди університету повинні своєчасно очищатися від горючого сміття, відходів і постійно утримуватися в чистоті.

2.2.2. У підвальних та цокольних поверхах не допускається: - розміщення зберігання та застосування ЛЗР і ГР, вибухових речовин, балонів з газами, пластмас, горючої кіноплівки, карбиду кальцію та інших речовин і матеріалів, що мають підвищену вибухопожежну небезпеку . улаштування складів горючих матеріалів, майстерень, де використовуються горючі матеріали, а також інших господарських приміщень, якщо вхід до них не ізольований від загальних евакуаційних сходових кліток.

2.2.3. Не дозволяється використовувати горища, технічні поверхи й приміщення (у т.ч. вентиляційні камери, електрощитові) під службово-побутові, для зберігання матеріалів, устаткування, меблів та інших предметів, для влаштування голуб'ятень тощо. Двері горищ, технічних поверхів, вентиляційних камер, електрощитових, підвалів повинні утримуватися зачиненими. На дверях слід вказувати місце зберігання ключів. Вікна горищ, технічних поверхів, підвалів повинні бути зашклені. 2.2.4. У разі необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґрат, останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відчинені (зняті).

2.2.5. У будівлях, приміщеннях, спорудах університету забороняється:

- прибирати приміщення і прати одяг із застосуванням бензину та інших ЛЗР та ГР, а також відігрівати замерзлі труби паяльними лампами та іншими засобами із застосуванням відкритого вогню;

- розкидати і залишати неприбраними промаслені обтиральні матеріали. їх необхідно прибирати в металеві ящики, щільно закривати кришками і після закінчення роботи видаляти з приміщення у спеціально відведені за межами будівель місця.

2.2.6. Евакуаційні шляхи та виходи повинні знаходитися вільними, нічим не загроможуватися. Двері на шляхах евакуації повинні відкриватися по напрямку виходу із приміщень. Сходові клітки, коридори та другі шляхи евакуації повинні бути забезпечені евакуаційним освітленням. Світильники

евакуаційного освітлення повинні включатися з наступом темряви при знаходженні людей у будівлі. Управління освітленням повинно бути централізованим.

2.2.7. Не допускається:

- улаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, двері розсувні, підйомні, такі що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;
- захарашувати шляхи евакуації (коридори, проходи, сходові марші і площадки, вестибюлі, холи, тамбури тощо) меблями, обладнанням, різними матеріалами, навіть якщо вони не зменшують нормативну ширину;
- забивати, заварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері будівель;
- застосовувати на шляхах евакуації горючі матеріали для облицювання стін і стель, а також сходів та сходових площадок;
- розташовувати у тамбурах виходів, вішалки для одягу, сушарні, а також зберігання, у тому числі тимчасового, будь-якого інвентарю та матеріалу;
- захарашувати меблями, устаткуванням та іншими предметами двері та виходи на зовнішні евакуаційні драбини;
- улаштовувати у сходових клітках приміщення будь-якого призначення;
- улаштовувати у загальних коридорах комори і вбудовані шафи, за винятком шаф для інженерних комунікацій;
- зберігати в шафах (нішах) для інженерних комунікацій горючі матеріали, а також інші сторонні предмети;
- зменшувати нормативну площу фрауг у зовнішніх стінах сходових кліток або закладати їх;
- розвішувати у сходових клітках на стінах стенди, панно тощо.

2.3. Порядок закриття приміщень після закінчення роботи

2.3.1. Виходячи з приміщення, необхідно зачинити вікна.

2.3.2. Вимкнути електроосвітлювальну мережу, всі електричні прилади, телевізори, кондиціонери й інші електроприлади, якщо їх робота не передбачена технологічним процесом.

2.3.3. Відповідальний за дотримання пожежної безпеки у приміщенні після закінчення роботи повинен оглянути його, переконатися у відсутності порушень, що можуть призвести до пожежі, перевірити відключення електроприладів, обладнання, освітлення.

3. Протипожежне водопостачання

3.1. Будівлі університету забезпечені внутрішнім пожежним водогоном. У будівлях на кожному поверсі встановлені пожежні крани, укомплектовані пожежними рукавами та стволами.

3.2. Пожежні крани встановлені в легкодоступних місцях.

3.3. Пожежний рукав необхідно утримувати сухим, складеним в «гармошку» або подвійну скатку, приєднаним до крана та ствола і не рідше 1 разу на 6 місяців розгортати та згортати наново.

3.4. Використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, не допускається.

3.5. Пожежні крани повинні розміщуватись у навісних шафах, бути опломбованими. На дверцятах пожежних шафок із зовнішнього боку повинні бути вказані після літерного індексу «ПК» порядковий номер крана та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

3.6. Пожежні крани не рідше одного разу на шість місяців підлягають технічному обслуговуванню і перевірці на працездатність шляхом пуску води з реєстрацією результатів перевірки у спеціальному журналі обліку технічного обслуговування.

3.7. Пожежні крани повинні постійно бути справними і доступними для використання.

3.8. Відповідальність за технічний стан пожежних гідрантів та пожежних кранів несе начальник експлуатаційно-господарського відділу.

3.9. Відповідальність за укомплектованість пожежних кранів несуть коменданти навчальних корпусів та гуртожитків.

4. Первинні засоби пожежогасіння

4.1. Будівлі, споруди, приміщення університету повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу, пожежними відрами, совковими лопатами, пожежним інструментом (гаками, ломачами, сокирами тощо), які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у їх початковій стадії розвитку. 4.2. Норми належності первинних засобів пожежогасіння для конкретних об'єктів повинні встановлюватися нормами технологічного проектування та правилами пожежної безпеки з урахуванням вимог щодо оснащення первинними засобами пожежогасіння.

4.3. Для зазначення місцезнаходження первинних засобів пожежогасіння слід встановлювати вказівні знаки згідно з ГОСТ 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности». Знаки повинні бути розміщені на видних місцях на висоті 2-2,5 м від рівня підлоги як усередині, так і поза приміщеннями (за потреби).

4.4. Для розміщення первинних засобів пожежогасіння у виробничих, складських, допоміжних приміщеннях, будівлях, спорудах, а також на території університету, як правило, повинні встановлюватися спеціальні пожежні щити (стенди). На пожежних щитах (стендах) повинні розміщуватися ті первинні засоби гасіння пожежі, які можуть застосовуватися в даному приміщенні, споруді, установці.

4.5. Пожежні щити (стенди) та засоби пожежогасіння повинні бути пофарбовані у відповідні кольори згідно з ГОСТ 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности».

4.6. На пожежних щитах (стендах) необхідно вказувати їх порядкові номери та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

4.7. Пожежні щити (стенди) повинні забезпечувати:

- захист вогнегасників від потрапляння прямих сонячних променів, а також захист знімних комплектуючих виробів від використання не за призначенням (для щитів та стендів, установлюваних поза приміщеннями);

- зручність та оперативність зняття (витягання) закріплених на щиті (стенді) комплектуючих виробів.

4.8. Немеханізований пожежний ручний інструмент, розміщений на об'єкті у складі комплектації пожежних щитів (стендів), підлягає періодичному обслуговуванню, яке включає такі операції:

- очищення від пилу, бруду та слідів корозії;
- відновлення фарбування з урахуванням вимог стандартів;
- випрямлення ломів та суцільнометалевих гаків для виключення залишкових деформацій після використання;
- відновлення потрібних кутів загострювання інструмента з дотриманням вимог стандартів.

4.9. Вогнегасники слід встановлювати у легкодоступних та помітних місцях (коридорах, біля входів або виходів з приміщень тощо), а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їх захист від попадання прямих сонячних променів та безпосередньої дії опалювальних та нагрівальних приладів.

4.10. Вибір типу та необхідна кількість вогнегасників визначається відповідно до Типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25

4.11. Вогнегасники, допущені до введення в експлуатацію, повинні мати:

- облікові (інвентарні) номери за прийнятою на об'єкті системою нумерації;
- пломби на пристроях ручного пуску;
- бирки та маркувальні написи на корпусі, червоне сигнальне пофарбування згідно з державними стандартами.

4.12. Ящики для піску повинні мати місткість 0,5, 1,0 або 3,0 м³ і бути укомплектовані совковою лопатою. Ящики для піску, які є елементом конструкції пожежного стенда, повинні мати і в місткість не менше ніж 0,1 м³. Конструкція ящика повинна забезпечувати зручність дістання піску та виключати потрапляння сміття й атмосферних опадів.

4.13. Забороняється:

- експлуатувати вогнегасники з наявністю вм'ятин, здутостей або тріщини на корпусі, на запірної-пускової пристрої, на накидній гайці, а також у разі порушення герметичності з'єднань вузлів вогнегасника та несправності індикатора тиску (для закачаних вогнегасників);
- завдавати удари по вогнегаснику;
- розбирати і перезаряджати вогнегасники особам, які не мають права на проведення таких робіт;
- кидати вогнегасник у полум'я під час застосування за призначенням та вдаряти ним об землю для приведення його до дії;

- спрямовувати насадку вогнегасника (гнучкий рукав або розтруб) під час його експлуатації у бік людей; - використання вогнегасників для потреб, не пов'язаних з пожежогасінням.

5. Порядок дій у разі виникнення пожежі

5.1. У разі виникнення пожежі дії працівників університету мають бути спрямовані на створення безпеки людей, в першу чергу студентів, їх евакуацію та рятування.

5.2. У випадку виникнення пожежі в гуртожитках необхідно керуватися «Порядком спільних дій на випадок виникнення надзвичайних ситуацій та пожеж в організаціях, установах і закладах з цілодобовим перебуванням людей», затвердженим наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31 липня 2012 року № 1061/468/587/865, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 серпня 2012 року за № 1396/21708 (далі - Порядок спільних дій).

5.3. Працівник університету, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, різке підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний:

- негайно повідомити про це за телефоном «101», до найближчого пожежно-рятувального підрозділу;
- задіяти систему оповіщення людей про пожежу;
- розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації людей з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації;
- сповістити про пожежу ректора університету або особу, що його заміщує;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними в університеті засобами пожежогасіння.

5.4. Ректор університету або особа, яка його заміщує, що прибув на місце пожежі, зобов'язаний:

- перевірити, чи повідомлено пожежно-рятувальний підрозділ про виникнення пожежі;
- здійснювати керівництво евакуацією людей та гасінням пожежі до прибуття пожежно-рятувальних підрозділів. У разі загрози для життя людей негайно організувати їх рятування, використовуючи для цього всі наявні сили і засоби;
- організувати перевірку наявності всіх учасників навчально-виховного процесу, евакуйованих з будівлі, за списками і журналами обліку навчальних занять;
- виділити для зустрічі пожежно-рятувальних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та вододжерел;
- вилучити з небезпечної зони всіх працівників та інших осіб, не зайнятих евакуацією людей та ліквідацією пожежі;
- у разі потреби викликати до місця пожежі медичну та інші служби;

- припинити всі роботи, не пов'язані з заходами щодо ліквідації пожежі;
- організувати відключення мереж електро- і газопостачання, систем вентиляції та кондиціонування повітря і здійснення інших заходів, що сприяють запобіганню поширенню пожежі;
- організувати евакуацію матеріальних цінностей із небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити в разі потреби їх охорону;
- інформувати керівника пожежно-рятувального підрозділу про наявність людей у будівлі.

5.5. Під час проведення евакуації та гасіння пожежі необхідно:

- з урахуванням обстановки, що склалася, визначити найбезпечніші евакуаційні шляхи і виходи до безпечної зони у найкоротший строк;
- ліквідувати умови, які сприяють виникненню паніки. З цією метою працівникам університету не можна залишати студентів без нагляду з моменту виявлення пожежі та до її ліквідації;
- евакуацію людей слід починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних з ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння;
- ретельно перевірити всі приміщення, щоб унеможливити перебування у небезпечній зоні студентів;
- виставляти пости безпеки на входах у будівлі, щоб унеможливити повернення студентів і працівників до будівлі, де виникла пожежа;
- у разі гасіння слід намагатися у першу чергу забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;
- з метою запобігання поширенню вогню, диму утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також від розбивання скла;
- залишаючи приміщення або будівлі, що постраждали від пожежі, потрібно зачинити за собою всі двері і вікна.

Начальник відділу охорони праці

О. П. Хмель